

**PARLAMENDILIIKMETE KÄITUMISE
KÜSIMUSTEGA TEGELEVA
NÕUANDEKOMITEE**

POOLAASTAARUANNE

1. JUULI – 31. DETSEMBER 2014

EESSÕNA

Euroopa Parlamendi liikmete majanduslike huve ja huvide konflikti käsitleva käitumisjuhendi (Euroopa Parlamendi kodukorra I lisa) artikli 7 lõikes 6 on sätestatud, et „nõuandekomitee avaldab aastaaruande oma töö kohta”.

Kuna 2014. aastal toimusid Euroopa Parlamendi valimised, võeti 30. juunil 2014 vastu ajavahemikku 1. jaanuarist 30. juunini 2014 hõlmav poolaastaaruanne.

Käesolev poolaastaaruanne parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee töö kohta hõlmab perioodi 1. juulist kuni 31. detsembrini 2014 ning nõuandekomitee võttis selle vastu 24. veebruaril 2015.

Sisukord

1. Taustteave

2. Parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegelev nõuandekomitee

2.1 Koosseis ja ülesanded

2.2 Esimees

2.3 Koosolekud 2014. ja 2015. aastal

2.4 Aasta jooksul tehtud töö

3. Käitumisjuhendiga seotud tegevus

3.1 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide järelevalvemenetlus

3.1 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide esitamine

4. Haldusüksus

Kokkuvõte

Käesolev aruanne hõlmab 2014. aasta II poolaastat. Ajavahemikule eelnesid Euroopa Parlamendi valimised 2014. aasta mais, parlamendi kaheksanda ametiaja algus 1. juulil 2014 ning nõuandekomitee liikmete nimetamine parlamendi presidendi poolt.

Värskelt ametisse nimetatud komitee pühendas suurema osa ajast loomulikult kahele põhiülesandele – presidendi nõustamisele ja parlamendiliikmetele suuniste andmisele käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta, vaadates parlamendiliikmete taotlused läbi konfidentsiaalselt ja 30 päeva jooksul.

Nõuandekomitee püüdis pakkuda parlamendiliikmetele paremat teenust, hoides parlamendiliikmete halduskoormuse võimalikult madala. Komitee pööras tähelepanu ka käitumisjuhendi alase teadlikkuse tõstmisele nii parlamendisiseselt kui ka -väliselt. Siinkohal tuleb rõhutada nende püüdluste üha rahvusvahelisemaks muutuvat mõõdet.

Peale selle hinnati parlamendiliikmete esitatud kõigi majanduslike huvide deklaratsioonide üldist usaldusväärsust kaheksanda ametiaja esimesest päevast alates. Selle kontrolli tulemusel, mis viidi läbi käitumisjuhendi aasta eest jõustunud rakendusmeetmete kohaselt, tuvastati koguni 58 parlamendiliikme esitatud deklaratsioonis ebaselgusi, mille kohta esitati selgitamisinõue.

Lisaks esitasid 85 parlamendiliiget tavapärase ajakohastamise kohustuse raames 89 ajakohastatud deklaratsiooni. Ajakohastatud deklaratsioonid sisaldasid kokku 150 muudatust, st mõnel juhul ei piirdunud deklaratsiooni muutmisel vaid ühe parandusega.

1 TAUSTTEAVE

Euroopa Parlamendi liikmete käitumisjuhend jõustus 1. jaanuaril 2012.

Peamiste põhimõtetenähtena nähakse selles ette, et parlamendiliikmed peavad oma ametiülesannete täitmisel lähtuma üksnes avalikust huvist ning olema oma tegevuses erapooletud, usaldusväärsed, avatud, hoolikad, ausad, vastutustundlikud ja hoidma Euroopa Parlamendi mainet.

Käitumisjuhendis määratletakse huvide konfliktid ja see, kuidas parlamendiliikmed peaksid nende puhul toimima, ning see hõlmab näiteks ka eeskirju endiste parlamendiliikmete ametialase tegevuse kohta.

Käitumisjuhendi kohaselt on parlamendiliikmetel kohustus esitada üksikasjalik majanduslike huvide deklaratsioon.

Parlamendiliikmetel tuleb deklareerida ka kolmandate isikute korraldatud üritustel osalemine.

Avalikustamiskohustustes lähtutakse käitumisjuhendi rangetest läbipaistvuseeskirjadest ja -normidest. Teave, mille parlamendiliikmed oma deklaratsioonis esitavad, on leitav ka parlamendiliikmete individuaalsetelt profiililehekülgedelt Euroopa Parlamendi veebisaidil.

Parlamendiliikmed peavad teatama ka kingitustest, mille nad on saanud Euroopa Parlamendi ametlikul esindamisel. Teatamine toimub käitumisjuhendi rakendusmeetmetes sätestatud eeskirjade kohaselt. Kingitused tuleb registreerida kingituste registris.

Kui parlamendiliige ei pea käitumisjuhendist kinni, võib president määrata talle sanktsiooni. President teatab sanktsioonist täiskogu istungil ja see avaldatakse nähtaval kohal parlamendi veebisaidil, kuhu see jääb ametiaja lõpuni.

2 PARLAMENDILIIKMETE KÄITUMISE KÜSIMUSTEGA TEGELEV NÕUANDEKOMITEE

2.1 Koosseis ja ülesanded

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikega 1 loodi parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegelev nõuandekomitee. Vastavalt artikli 7 lõikele 2 kuulub komiteesse „viis liiget, kelle parlamendi president nimetab oma ametiaja alguses ametisse juhatause liikmete ning põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoni koordinaatorite hulgas, võttes arvesse parlamendiliikmete kogemust ja poliitiliste jõudude tasakaalustatud esindatust”.

Nõuandekomitee liikmed on:

- Danuta Maria HÜBNER (PPE, Poola),
- Mady DELVAUX (S&D, Luksemburg),
- Sajjad KARIM (ECR, Ühendkuningriik),
- Jean-Marie CAVADA (ALDE, Prantsusmaa) ning
- Ji í MAŠTÁLKA (GUE, Tšehhi Vabariik).

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikes 3 on sätestatud, et „parlamendi president nimetab oma ametiaja alguses samuti ametisse nõuandekomitee asendusliikmed – ühe liikme igast nõuandekomitees esindamata fraktsioonist”.

Nõuandekomitee asendusliikmed on:

- Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Soome) ja
- Laura FERRARA (EFDD, Itaalia).

Tuleb mainida, et esialgne ALDE liige oli Francisco SOSA WAGNER (Hispaania). Kuna hr SOSA WAGNER astus Euroopa Parlamendi liikme kohalt 19. oktoobrist 2014 tagasi, nimetas president seejärel nõuandekomitee liikmeks Jean-Marie CAVADA.

Nõuandekomitee ülesanne on hinnata käitumisjuhendi väidetava rikkumise juhtumeid, millest president on nõuandekomiteele teatanud, ning anda parlamendiliikmetele suuniseid käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta. Parlamendiliikmete taotlused vaadatakse läbi konfidentsiaalselt, suunised antakse 30 päeva jooksul ja parlamendiliige võib neid suuniseid usaldada.

Koosseisu ametiaja alguses tundsid mõned parlamendiliikmed muret nõuandekomitee tegevuse konfidentsiaalsuse tagamise pärast. Tegevesimees tegeles küsimusega kiiresti ja arutas seda parlamendi presidendiga. Praegu on kasutusel ametlik kord, millega on pidevalt tagatud konfidentsiaalsusnõude täpne täitmine. Eelkõige tuleb kõigil nõuandekomitee koosolekul osalevatel liikmetel, assistentidel ja töötajatel anda konfidentsiaalsusdeklaratsioonile allkiri. Liikmed peavad nimetama ühe assistendi, kellel on õigus koosolekul viibida, ja dokumendid edastatakse nõuandekomitee liikmetele pitseeritud ümbrikus, mitte e-postiga.

2.2 Esimees

Käitumisjuhendi artikli 7 lõikes 2 on sätestatud, et „nõuandekomitee liikmed täidavad kordamööda kuue kuu jooksul komitee esimehe ülesandeid”. Nõuandekomitee otsustas oma avakoosolekul 7. märtsil 2012. aastal, et „järjekorra kindlaksmääramisel

võetakse üldjuhul aluseks nõuandekomitee liikmete fraktsioonide suurus, alustades suurimast”¹.

President palus selle asemel hr Karimil (ECR) olla järjepidevuse nimel tegevesimees esimese poolaasta jooksul. Sajjad Karim on tõepoolest ainus praeguse nõuandekomitee koosseisu liige, kes kuulus komiteesse ka eelmisel ametiajal. Järjekorra kindlaksmääramisel võetakse seejärel aluseks nõuandekomitee liikmete fraktsioonide suurus, alustades suurimast.

Sel põhjusel on hr Karim olnud nõuandekomitee esimees 2014. aasta septembrist 2015. aasta veebruarini. Seejärel asub tegevesimehe kohale Danuta Maria Hübner (PPE; 2015. aasta märtsist augustini). Temast järgmine on Mady Delvaux (S&D), kes on esimehe kohal 2016. aasta veebruarini.

Jean-Marie Cavada (ALDE) võtab rotatsiooni korras esimehe koha üle 2016. aasta märtsis.

Ji í Maštálka (GUE) saab tegevesimeheks 2016. aasta septembris.

2.3 Koosolekud 2014. ja 2015. aastal

Nõuandekomitee pidas parlamendi kaheksanda ametiaja esimesel poolaastal neli koosolekut.

Nõuandekomitee koosolekute ajakava 2014 (II poolaasta – kaheksanda ametiaja algus)

Teisipäev, 23. september
Teisipäev, 14. oktoober
Teisipäev, 11. november
Teisipäev, 9. detsember

23. septembril 2014 toimunud koosolekul võttis nõuandekomitee vastu 2015. aasta koosolekute ajakava.

Nõuandekomitee koosolekute ajakava 2015

Teisipäev, 20. jaanuar
Teisipäev, 24. veebruar
Teisipäev, 24. märts²
Teisipäev, 14. aprill
Teisipäev, 26. mai
Teisipäev, 23. juuni

¹ Nõuandekomitee kodukord, artikkel 3.

² Uus esimees rotatsiooni alusel: Danuta Maria Hübner (PPE) võtab esimehe koha üle Sajjad Karimilt (ECR).

Teisipäev, 14. juuli
Teisipäev, 22. september³
Teisipäev, 13. oktoober
Teisipäev, 10. november
Teisipäev, 8. detsember

2.4 Aasta jooksul tehtud töö

2.4 i) Käitumisjuhendi väidetav rikkumine

Kaheksanda ametiaja esimesel poolaastal ei teavitanud president käitumisjuhendi artikli 8 lõikes 1 kehtestatud menetluse raames nõuandekomiteed ühestki käitumisjuhendi väidetavast rikkumisest.

Seda olukorda saab seletada ennetava lähenemisviisiga, mida kasutatakse 751 vastvalitud või tagasivalitud parlamendiliikme suhtes, eriti mis puutub nende majanduslike huvide deklaratsioonide esitamisse (vt punkt 3.2). Sellega seoses tuleb rõhutada, et nõuandekomitee esmane eesmärk on aidata parlamendiliikmetel täita avalikustamiskohustust, mitte otsida põhjuseid nende karistamiseks.

2.4 ii) Suunised käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta

Nõuandekomitee ja selle sekretariaat jätkasid aasta vältel oma püüdlusi parlamendiliikmete abistamisel käitumisjuhendi õigesti tõlgendamises ja kohaldamises, leevendades seejuures halduskoormust nii palju kui võimalik.

Nõuandekomitee on andnud kooskõlas käitumisjuhendi artikli 7 lõikega 4 parlamendiliikmetele 30 kalendripäeva jooksul taotluse esitamisest konfidentsiaalselt suuniseid. Nii on komitee täiendavalt selgitanud normide tõlgendamist.

Näiteks selgitas komitee, kuidas toimida viisakuskingitustega, isegi kui nende hinnanguline väärtus jääb allapoole 150 euro suurust piirmäära, ning andis parlamendiliikmele nõu, kuidas sellises olukorras täita avalikustamiskohustust põhjalikult ja läbipaistvalt. Komitee selgitas samuti nende parlamendiliikmete avalikustamiskohustusi, kes lisaks tööle parlamendis täidavad parlamendiväliseid ülesandeid.

2.4 iii) Parlamendiliikmetele parema teenuse pakkumine ja käitumisjuhendi alase teadlikkuse tõstmine

³ Uus esimees rotatsiooni alusel: Mady Delvaux (S&D) võtab esimehe koha üle Danuta Maria Hübnerilt (PPE).

Käitumisjuhendis sätestatud läbipaistvusnõuded on küll ranged, kuid nõuandekomitee on püüdnud hoida parlamendiliikmete halduskoormuse võimalikult madala.

Alates nõuandekomitee asutamisest 2012. aasta märtsis on parlamendiliikmetele antud praktilised suunised kogutud kokku kasutusjuhendisse, mis on kõikides ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa Parlamendi veebisaidil⁴.

Oma esimesel koosolekul 23. septembril 2014 tegi nõuandekomitee oma sekretariaadile ülesandeks anda kõigile Euroopa Parlamenti valitud uutele liikmetele lisaks kasutusjuhendit sisaldavale brošüürile ka lühikokkuvõtte komitee tegevuse sisust ja ülesannetest ning kõik asjakohased dokumendid ja vormid. Lisaks on sekretariaadi liikmed nõuandekomitee korralduste kohaselt aasta jooksul mitmel korral esinenud ettekannetega parlamendiliikmetele, nende assistentidele ja fraktsioonide töötajatele. Sellist ennetavat lähenemisviisi kasutades suurendas komitee käitumisjuhendi alast teadlikkust ja vähendas käitumisjuhendi rikkumise ohtu.

Lisaks on nõuandekomitee püüdlused osutada paremat teenust ja tõsta teadlikkust võtnud rahvusvahelised mõõtmed. Septembri lõpus kohtus tegevesimees Karim Tšiili ja Mehhiko parlamendiliikmetest ja kõrgetest riigiametnikest koosneva delegatsiooniga, kes soovis saada teavet komitee töö kohta avatuse ja eetikaküsimuste valdkonnas.

3 KÄITUMISJUHENDIGA SEOTUD TEGEVUS

3.1 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide järelevalvemenetlus

Juhatus võttis käitumisjuhendi rakendusmeetmed vastu 15. aprillil 2013. Rakendusmeetmed jõustusid 1. juulil 2013 ilma tagasiulatuva mõjuta ning nendes selgitatakse käitumisjuhendi „kingitusi ja sarnaseid hüvesid” käsitleva artikli 5 reguleerimisala.

Rakendusmeetmetes sätestatakse, et parlamendiliikmed teavitavad presidenti kõigist kingitustest, mis nad on saanud Euroopa Parlamenti ametlikult esindades, ning teatavad oma osalemisest kolmandate isikute korraldatud üritustel, mille puhul kolmas isik kas hüvitab nende reisi-, majutus- ja elamiskulud või tasub need kulud otse.

Lisaks nähakse rakendusmeetmete artikliga 9 ette parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide järelevalvemenetlus:

„Kui on alust arvata, et deklaratsioon sisaldab selgelt ekslikku, ebaausat, arusaamatut või ebaselget teavet, hindab pädev teenistus presidendi nimel selguse eesmärgil selle üldist usaldusväärust mõistliku aja jooksul, andes parlamendiliikmele võimaluse

⁴ http://www.europarl.europa.eu/pdf/meps/CoC_Users_Guide_draft4web_ET_rev.pdf

reageerida. Kui kontrollimine ei selgita ega lahenda küsimust, võtab president vastu otsuse edasise tegevuse kohta kooskõlas käitumisjuhendi artikliga 8.”

Euroopa Parlamendi peasekretäri 22. aprilli 2013. aasta otsusega on seda üldist usaldusväärust presidendi nimel kontrollima määratud pädev teenistus presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus.

Pärast 2014. aasta Euroopa Parlamendi valimisi ja uute parlamendiliikmete poolt majanduslike huvide deklaratsiooni esitamist võttis parlamendiliikmete haldusüksus 2014. aasta sügisel üldise usaldusvääruse hindamise käigus mitteametlikult ühendust koguni 58 parlamendiliikmega:

- 41 tagasivalitud liiget olid esitanud täitmata deklaratsiooni või deklaratsiooni, milles A osa oli täitmata või ebatäielikult täidetud,
- 11 uut liiget olid esitanud deklaratsiooni, milles A osa oli täitmata ning
- 6 uut liiget olid esitanud täitmata deklaratsiooni.

Esimese kontaktivõtu tulemusel lahendati 53 juhtumit kiiresti, st asjaomased parlamendiliikmed esitasid kas läbivaadatud deklaratsiooni või esitasid põhjenduse, mis selgitas nende esialgse deklaratsiooni muutmata jätmist.

Viiele ülejäänud parlamendiliikmele saatis president oktoobris ametliku kirja, misjärel nad muutsid oma esialgset deklaratsiooni nõuetekohaselt.

3.2 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide esitamine

Käitumisjuhendi artikli 4 lõikes 1 nähakse ette: „Euroopa Parlamendi liikmed esitavad läbipaistvuse huvides isiklikul vastutusel majanduslike huvide deklaratsiooni parlamendi presidendile enne Euroopa Parlamendi valimiste järgneva esimese osaistungjärgu lõppu [...]”

Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimiste järgneva, kaheksanda ametiaja esimese osaistungjärgu (1.–3. juuli) lõpuks olid 750 parlamendiliiget esitanud oma esialgse deklaratsiooni. Ainus liige, kes seda ei teinud, sai presidendilt meeldetuletuse ja esitas viivitamata oma deklaratsiooni.

Käitumisjuhendi artikli lõikes 1 nähakse lisaks ette, et parlamendiliikmed esitavad oma majanduslike huvide deklaratsiooni „koosseisu ametiajal 30 päeva jooksul pärast parlamendi teenistusse asumist”. 2014. aasta teisel poolaastal esitasid presidendile 13 uut deklaratsiooni 13 teenistusse asuvat parlamendiliiget, kõik selleks ette nähtud aja piirides.

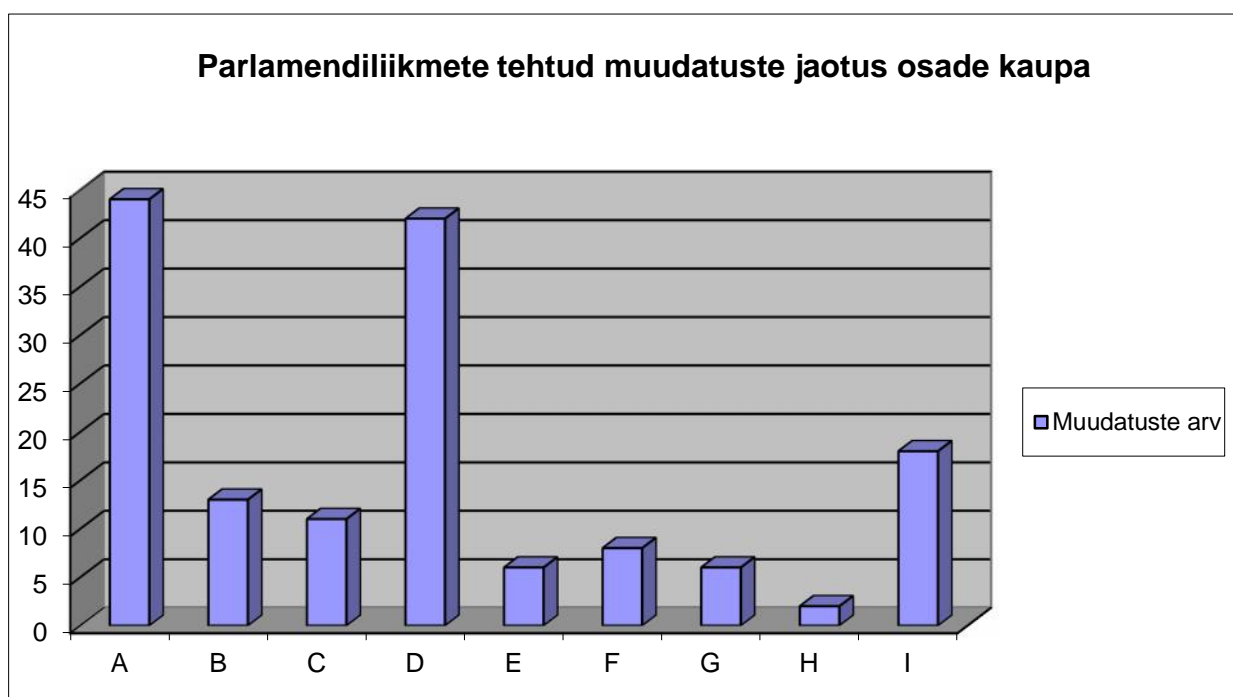
Viimaks nähakse käitumisjuhendi artikli 4 lõikes 1 ette, et parlamendiliikmed teavitavad „parlamendi presidenti kõigist deklaratsiooni mõjutavatest muudatustest 30 päeva jooksul muudatuse tekkimisest arvates”.

Poolaasta jooksul esitasid 85 parlamendiliiget presidendile 89 muutunud andmetega ajakohastatud deklaratsiooni. Arvude erinevus seletub sellega, et neli parlamendiliiget ajakohastasid oma deklaratsioone kaks korda.

Ajakohastatud deklaratsioonid sisaldasid kokku 150 muudatust, st mõnel juhul ei piirdunud deklaratsiooni muutmisel vaid ühe parandusega.

Mis puudutab muudatuste sisu, siis kõige rohkem muudatusi tehti A, D ja I osades – vastavalt 44, 42 ja 18 muudatust.

Alljärgnev joonis näitab kõigi aasta jooksul tehtud muudatuste jagunemist deklaratsiooni eri osade vahel.

A osa: ametialane tegevus kolme aasta jooksul enne parlamendi teenistusse asumist, samuti samal ajavahemikul osalemine äriühingute, valitsusväliste organisatsioonide, ühenduste või muude juriidilise isiku staatusega üksuste juhatuses või haldusnõukogus.

B osa: palk, mida saadakse seoses mandaadi täitmisega mõnes teises parlamendis.

C osa: igasugune tasustatud tegevus, millega parlamendiliige tegeleb ametiülesannete täitmisega samal ajal tasustatud töötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana.

D osa: liikmesus äriühingute, valitsusväliste organisatsioonide, ühenduste või muude juriidilise isiku staatusega üksuste juhatuses või haldusnõukogus ning igasugune muu parlamendiväline tasustatud või tasustamata tegevus.

E osa: muu parlamendiväline ajutine tasustatud tegevus (sh kirjutamine, loengute pidamine või tegutsemine ekspordina) juhul, kui selle eest saadud tasu on kalendriaastal suurem kui 5000 eurot.

F osa: osalus äriühingus või partnerluses, kui see võib avaldada mõju avalikule sektorile või kui see annab parlamendiliikmele võimaluse märkimisväärselt mõjutada kõnealuse üksuse tegevust.

G osa: igasugune rahaline, personali või materiaalne toetus, mida parlamendiliige saab lisaks Euroopa Parlamendi eraldistele seoses oma poliitilise tegevusega kolmandatelt isikutelt, kelle andmed avaldatakse.

H osa: igasugune muu majanduslik huvi, mis võib mõjutada parlamendiliikme ametiülesannete täitmist.

I osa: lisateave, mille parlamendiliige soovib avaldada.

4 HALDUSÜKSUS

Nõuandekomitee sekretariaadi ülesandeid täidab Brüsselis ja Luxembourgis asuv presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus, kes on käitumisjuhendi rakendusmeetmete artiklite 2, 3, 4 ja 9 kohaselt pädev teenistus.

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Euroopa Parlament
Parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee sekretariaat
Rue Wiertz, 60
PHS 07B022
B-1047 Brüssel
Belgia